

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Ålesund kommune
postboks 1521
6025 ÅLESUND

Deres ref

Vår ref

Dato

17/818-

06.03.2017

Til henvendelse om klageinstans - ny kommunal forskrift om tildeling av sykehjemsplass eller tilsvarende bolig

Vi viser til e-post av 15. februar og 12. mars i år. Vi beklager sent svar.

Kommunen ber i sin henvendelse om en avklaring av hvilke klageregler som gjelder etter lovendring om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister, jf. Prop. 99 L (2015-2016). Kommunen spør spesifikt om klage på selv boligtildelingen skal gå til Fylkesmannen eller om kommunen fortsatt kan sende klager på tildeling til kommunal klagenemd.

Retten til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester følger etter lovendringen av pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 e. Presisering av dagens rett til slikt opphold følger av bestemmelsens første ledd, mens retten til å stå på venteliste i påvente av langtidsopphold følger av andre ledd. Første ledd ble satt i kraft 1. juli 2016. Andre ledd skal etter planen settes i kraft 1. juli 2017. Kommunale forskrifter må være vedtatt slik at de senest kan tre i kraft fra dette tidspunkt.

Klageregler er omtalt i Prop. 99 L (2015-2016) kapittel 8. Som det fremgår der er det ikke foreslått egne klagebestemmelser knyttet til lovendringen. Det er vist til klageretten i pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2. Her fremgår det at pasient eller bruker eller dennes representant som mener at bestemmelsene i blant annet lovens kapittel 2 er brutt, kan klage til Fylkesmannen. Etter disse reglene kan pasient eller bruker som mener at retten til nødvendige

helse- og omsorgstjenester ikke er oppfylt klage til Fylkesmannen. Videre fremgår det at avslag fra kommunen på søknad om sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig kan påklages etter de samme regler. I tillegg kan en pasient eller bruker, etter de samme reglene, klage på vedtak om at vedkommende ikke fyller kommunens kriterier for langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Dette vil i realiteten være en klage på at pasienten eller brukeren ikke settes på venteliste, fordi vedkommende vurderes ikke å oppfylle kommunens kriterier.

Kommunens tildeling av bolig, herunder omsorgsbolig, er i utgangspunktet ikke en helse- og omsorgstjeneste. Reglene om klage på helse- og omsorgstjenester i pasient- og brukerrettighetsloven gjelder derfor som hovedregel ikke for klage på avslag på slik bolig. Tildeling av omsorgsbolig kan imidlertid i mange tilfeller være så sammenvevd med, og en forutsetning for, å kunne yte nødvendige helse- og omsorgstjenester, slik at tildelingen av tjenester og bolig av praktiske grunner må ses under ett. Der klageren for eksempel mener at et avslag på omsorgsbolig i seg selv er et brudd på retten til nødvendige tjenester etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a andre ledd, fordi han eller hun mener at tjenester i omsorgsbolig er det eneste som vil gi et forsvarlig tilbud, vil Fylkesmannen være klageinstans. På samme måte må Fylkesmannen i en klage på avslag på søknad om opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester foreta en helhetlig helse- og omsorgsfaglig vurdering av om opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige tjenester.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Salvesen (e.f.)
avdelingsdirektør

Hanne Ramstad Jensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi:
Statens helsetilsyn
Helsedirektoratet
Landets fylkesmenn